

# OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“  
izhaja  
mesečno dvakrat, in sicer:  
vsakega 1. in 15. v mesecu  
ter stane celoletno Din 24.—  
polletno Din 12.—  
posamezna številka Din 1.—

Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“  
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter  
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.  
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.  
Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:  
Pri 1 × objavi  $\frac{1}{4}$  str. 600.—  
„ „ „  $\frac{1}{2}$  „ 300.—  
„ „ „  $\frac{3}{4}$  „ 150.—  
„ „ „  $\frac{1}{8}$  „ 75.—  
„ „ „  $\frac{1}{16}$  „ 37.50

VIII. letnik.

V Ljubljani, dne 15. julija 1925.

Štev. 15.

## Podpirajte svoje glasilo!

V obrambi obrtniških interesov je tisk velike važnosti. Le žal, da se tega naše obrtništvo premalo zaveda in dopušča, da se naše edino glasilo „Obrtni Vestnik“ mora boriti s finančnimi težkočami. Drugi narodi polagajo na strokovni tisk mnogo več pozornosti, saj ima n. pr. v Avstriji in Nemčiji skoraj vsaka večja stroka svoje stanovsko glasilo in tekmujejo med seboj, kdo bo list bolj razširil med ljudstvo, kateri list naj bo boljši itd. Vsega tega med nami ni, kakor da ne bi potrebovali tiska.

Ali ni dovolj žalostno dejstvo, da izhaja „Obrtni Vestnik“ komaj v 1200 izvodih? Primerjajmo le število slovenskega obrtništva! Skoraj 20.000 obrtnikov je v Sloveniji in pri tem velikem številu izhaja edino obrtniško glasilo, ki ga imamo, v nakladi, ki je za resno strokovno glasilo — milo rečeno — sramotna. Ali je med nami res tako majhna peščica zavednih obrtnikov, ki se zavedajo, da stanovsko moč predstavlja v javnosti tudi moč stanovskega tiska?

Pred kratkim je dobila uprava „Obrtnega Vestnika“ iz mariborske oblasti sledeči dopis: »Da bi poprej naše glasilo Obrtni Vestnik postal tednik, sem se potrudil, da sem nabral nekaj novih naročnikov in ti so sledeči: (slede imena).« Osem novih naročnikov je pridobil tovariš. Če bi sledili vsi temu vzgledu, tedaj bi bila naloga, ki si jo je nadelo uredništvo, mnogo lažja, list bi se razširil med naše obrtništvo, postal bi lahko res naš vodnik, buditelj in zaščitnik. Posnemajte vzgled zavednega obrtnika, nabirajte nove naročnike, potem pa bo naše glasilo postalo lahko tednik, pa tudi naročnina bo ostala pri starem. Pri tako nizki nakladi pa bo uprava zaradi visokih tiskarniških in upravnih stroškov primorana sedanjo naročnino zvišati.

Če hoče imeti slovensko obrtništvo svoje glasilo, tedaj je njegova dolžnost, da ga podpira in čita!

## Iz Trgovske in obrtniške zbornice.

Trgovska in obrtniška zbornica je razpravljala na seji obrtnega odseka dne 9. julija o raznih obrtnih zadevah. Med dispenznimi prošnjami, o katerih se je imela izjaviti, so se rešile sledeče:

Prošnja Matije Terlepa iz Šiške za kolarski obrt priporočilno, Franceta Trčka iz Rovt za sekirno ko-

važstvo odklonilno, Janka Zevnika iz Spodnje Šiške za mesarski obrt priporočilno, Marije Žvabove z Javornika za pekovski obrt odklonilno, Franceta Mavriča iz Trotkove za studenčarstvo priporočilno pod pogojem, da napravi vodnjakarski izpit, Alojzija Kočvarja iz Radovice za čevljarski obrt pogojno priporočilno, Janeza Zorka iz Jaboncev za krojaški obrt priporočilno pod pogojem, da napravi pomagalsko preizkušnjo, Ivana Roglja iz Tržišča za krznarski obrt priporočilno pod pogojem, da napravi pomagalsko preizkušnjo v Ljubljani, Andreja Koširja iz Loškega potoka za mizarstvo priporočilno, Jožefa Černoše iz Gorlic za pekovski obrt priporočilno pod pogojem, da napravi pomagalsko preizkušnjo, Franceta Sveteta iz Bresta za kolarski obrt in Franceta Slamiča iz Ljubljane za mesarstvo priporočilno, Antona Šinkovca iz Rovt za mizarstvo priporočilno pod pogojem, da dopolni manjkajočo pomagalsko dobo, Franceta Trebušnjaka iz Srednje vasi za krojaštvo in Franceta Brumna iz Lahoncev za sodarstvo priporočilno, Štefana Hartla iz Dolenje Bistrice za podkovstvo odklonilno, Mihaela Fekonje iz Melincev za čevljarstvo priporočilno pod pogojem, da napravi pomagalsko preizkušnjo, Franceta Mareta iz Sovodnje za kovaštvo in Josipa Krausa iz Slovenjgradca za ključavničarstvo priporočilno, Marije Čebuljeve iz Adergasa za pekovski obrt pogojno priporočilno, Karola Koštomaja iz Spod. Hudinje za kleparski obrt priporočilno pod pogojem, da dopolni manjkajočo pomočniško dobo, Franceta Gučka iz Trbovelj za vodno instalaterstvo priporočilno in Franceta Erzerja iz Cerkelj za pleskarstvo odklonilno.

Zbornica je sklepala nadalje o načelnih izjavah, o katerih bomo podrobneje poročali v naslednjih številkah „Obrtnega Vestnika“. Šlo je za izjavo o pogojih za pridobitev stavbeniške koncesije od strani pooblaščenega stavbnega inženjerja, za vprašanje ukinitve naredbe, s katero se proglašajo štirje ljubljanski okraji v stavbnem oziru za izvzete, za izjavo o markerstevu, za izjavo k resoluciji, sprejeti na občnem zboru Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani glede obrtnopravne ureditve strokovnih zadrug in zadrughnih zvez; nadalje o neupravičenem izvrševanju tesarskega obrta pod firmo neke tesarske gospodarske zadruge, o povišanju sprejemnin za člane Pokrajinske zadruge stavbenikov v Ljubljani, o ustanovitvi Strokovne zadruge zidarstvih mojstrov za mariborsko oblast v Mariboru, o obrtnem značaju polaganja podov in izvrševanja lesenih stopnic (upravičenost mizarstvih ali

tesarskih mojstrov), o obrtnem značaju izdelovanja papirnih krožnikov, o vprašanju, da-li sme brivec na podlagi brivsko-frizerskega obrtnega lista izvrševati trgovino z lasmi, o vprašanju, da-li sme in v koliko izvrševati kovaški mojster v dovršitev svojih del tudi kolarska dela, o obrtnem značaju struganja ladijskih desk, kemičnega brušenja pil ter vlivanja svinčenih in cinkastih izdelkov.

Končno se je razpravljalo in sklepalo o prireditvi poučnega tečaja za združne funkcionarje v Ljubljani in v Mariboru. V zmislu želje večine že prijavljenih zadrug (doslej okrog 30 iz mariborske in ljubljanske oblasti z okrog 70 udeleženci) se bo vršil tečaj v prvi polovici meseca septembra. Zbornično tajništvo se pooblasti, da izvede podrobnejša pripravljala dela ter določi predmet predavanj in predavateljev. Zadruge se bodo, čim pridejo še nadaljnji odgovori, obvestile o končnih ukrepih.

Vzelo se je na znanje, da je uspela akcija za proglasitev vrtnarskega obrta za rokodelski. Razpravljalo se je nadalje o predlogu g. Franchettija glede projekta obrtnega zakona ter sklenilo, da se razmnoži tozadevna izjava trgovske zbornice ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu.

## Razdelitev nagrad vajencem.

V nedeljo 5. t. m. dopoldne je Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani formalno zaključila razstavo vajeniških del z vročitvijo diplom in nagrad, ki jih je komisija priznala razstavljalcem za najboljša dela. Zveza je hotela izvršiti vročitev diplom na posebno svečan način in je povabila k prireditvi razen odlikovanih vajenk in vajencev, načelnike zadrug ter vse učne mojstre. Tako se je zbralo ob 9. uri v veliki dvorani Mestnega doma lepo število občinstva, eni da bodo deležni nagrad, drugi, da prisostvujejo lepemu prazniku našega obrtniškega naraščanja.

Zvezin načelnik g. Engelbert Franchetti je otvoril prireditev s pozdravnim govorom, v katerem je imenoma pozdravil tajnika zbornice g. dr. Ivana Plessa in ravnatelja Urada za pospeševanje obrta g. ing. G. Guliča. Orisal je nato navzočim postanek in razvoj razstave, ki je bila v naši državi prva prireditev te vrste. Zahvalil se je za posebno naklonjenost, ki sta jo izkazala razstavnemu odboru veliki župan g. dr. Vilko Baltič in načelnik ministrstva trgovine in industrije g. dr. Rudolf Marn, ki je sprejel častno predsedništvo razstave. Nadalje se je zahvalil za izdatno denarno pomoč, ki je omogočila prireditve, ministrstvu trgovine in industrije, trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani in Obrtni banki v Ljubljani.

Tajnik zbornice g. dr. Ivan Pless je nato govoril o važnosti, ki jo imajo vajeniške razstave za naš naraščaj in o velikem moralnem uspehu naše prireditve, ki je nudila širšemu občinstvu najlepšo sliko o strokovnih sposobnostih našega naraščanja in ki je visoko dvignila prestiž vsega našega obrtništva. Diplome naj bodo odlikovancem v ponos, naj jim pa služijo tudi v stalno bodrilo. Dobro usposobljen obrtnik bo imel v obrtu vedno zasigurano bodočnost in se mu ne bo treba bati za obstoj.

Nato je sledila razdelitev nagrad. Poleg okusno izdelane diplome so dobili odlikovanci tudi še po en razstavni katalog in po eno razstavno številko «Obrtnega Vestnika», ki je izšla v širši izdaji in priobčila lepe, bodrilne članke. Poleg tega so dobili odlikovanci s strani svojih zadrug tudi denarne nagrade. Diplome

so izročali odlikovanim vajenkam in vajencem načelniki pristojnih zadrug. Z vidnim veseljem so sprejemali odlikovanci diplome in nagrade in obžalovati je bilo samo, da se te prireditve, ki bo ostala odlikovancem gotovo v trajno lepem spominu, niso udeležili vsi učni mojstri.

Po končani razdelitvi se je načelnik čevljarke zadrug g. M. Oblak zahvalil v imenu razstavnega odbora zveznemu načelniku g. Eng. Franchettiju in zveznemu tajniku g. Kaiserju za njuno požrtvovalno in neumorno delo pri pripravah za razstavo.

Misel, da se razdelijo diplome vajencem skupno ob prisotnosti širšega občinstva, je bila zelo srečna. Želeti bi bilo, da bi Zveza obrtnih zadrug v hvalevrednem prizadevanju za povzdigo vzgoje obrtniškega naraščanja nadaljevala z isto vnemo kakor je to delala doslej. Take prireditve ne morejo ostati brez vpliva na vajenca, ki potrebuje največje pozornosti in brige, tako s strani učnih mojstrov kakor s strani stanovskih organizacij.

## Prosti obrt vrtnarjev proглаšen za rokodelskega.

Minister trgovine in industrije je z rešenjem z dne 2. julija 1925., št. 6808/III., na podlagi § 1., odst. 4. zakona z dne 5. februarja 1907., drž. zak. št. 26, in člena 8. uredbe o organizaciji ministrstva trgovine in industrije na podlagi zaslišanja Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani ter Pokrajinske zadrug trgovskih vrtnarjev za Slovenijo v Ljubljani izdal sledečo naredbo:

1.) Vrtnarstvo se proglašja za rokodelski obrt, v kolikor se bavi z gojenjem cvetja in okrasnega bilja v toplih gredah, steklenih vrtih in drugih sličnih specijalnih napravah, kakor tudi s pridelovanjem cvetličnega semena za prodajo.

2.) Veljavnost te naredbe se omejuje na področje ljubljanske in mariborske oblasti.

3.) Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v «Službenih Novinah».

Trgovskim vrtnarjem, katerih obrt je veljal do sedaj za prost, se je s tem izpolnila stara vroča želja, da se njih obrt, ki se je v zadnjem času v Sloveniji lepo razvil in strokovno izpopolnil, končno uvrsti med one obrte, za katerih nastop je treba med drugim dokazati učno in pomočniško dobo ter položiti pomagalsko preizkušnjo. Da se je vrtnarjem ta želja izpolnila, gre v veliki meri zasloga g. ministru drju. Žerjavu in pomočniku ministra ter tajniku trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani g. Ivanu Mohoriču.

## Davek na zaslužek fizičnih delavcev.

Pri generalni direkciji neposrednih davkov v Beogradu se je vršila dne 28. junija t. l. glede izpremembe navodil za pobiranje davka na zaslužek fizičnih delavcev posebna anketa. Te ankete se je med drugimi udeležil v imenu Centrale industrijskih korporacij njen tajnik g. dr. Gregorič, ki je na anketi zastopal stališče, katero je glede tega davka zavzel centralni zbor, ki se je vršil dne 21. junija t. l.

Na zahtevo centralnega zbora, da se odredbe člena 56. zakona o proračunskih dvanaajstinah revidi-

rajo in predvsem določi minimum zaslužka, ki je davka še prost,» generalni direktor ni hotel pristati, češ, da se bo vprašanje davčnega minima rešilo z davčno reformo, pač pa je ponovno pristal na davčno oprostitve telesnih delavcev v starosti izpod 18 let.

Zahtevo centralnega zbora, da se navodilo, katero je za pobiranje davka izdala generalna direkcija neposrednih davkov dne 12. maja t. l. pod št. 16.929 razveljavi in izda novo navodilo, v katerem naj se vpoštevajo pripomnje in želje gospodarskih korporacij, je generalni direktor odobril s sledečimi omejitvami:

a) Zahteva, da se od davka na zaslužek telesnih delavcev ne pobira remontno-komorska doklada, ni odobrena, dasi je g. dr. Gregorič izčrpno utemeljil mnenje centralnega zbora, da pobiranje te doklade v zakonu ni utemeljena.

b) Na zahtevo, da velja jamstvo delodajalca samo za čas, v katerem je dotični delavec pri njem zaposlen, se bodo nova navodila ozirala v toliko, da mora delodajalec, ko sprejme delavca na delo, kateri nima dokazila, da je poravnal davek za pretečeni čas, to dejstvo naznaniti davčnemu oblastvu s kratko prijavo.

c) Zahtevo, da se invalidski davek in remontno-komorska doklada izražata v povprečnem odstotku zaslužka, je generalni direktor odobril.

č) Nadalje je odobrena zahteva, da se pobiranje 2% nega davka, linearnega pribitka, invalidskega davka in remontno-komorske doklade izvršuje kumulativno z naprej določenim stalnim odstotkom, in sicer s 3/3 % od delavske mezde. Delodajalci bodo morali o pobranem davku sestavljati sezname s sledečimi razpredelki: ime delavca, dnevna mezda, izplačana mezda, skupna vsota državnega davka in pribitkov in skupna vsota avtonomnih doklad.

Vnašanje pobranih davkov in pribitkov v posebne knjižice za vsakega posameznega delavca se ukine. Delodajalec pa mora delavcu, ko ta zapusti službo, potrditi v njegovi delavski knjižici, da je davek za čas zaposlitve plačan po seznamu, od katerega mora navesti številko. Ako bi delavec ne imel delavske knjižice, mu izroči delodajalec ob izstopu posebno potrdilo, ki ni zavezano nobeni taksi, da je davek za pretekli čas poravnal. Pripomni se, da v teh potrdilih ni treba navajati nikakih vsot.

d) Na zahtevo, da se za podlago davka vpoštevajo samo zaslužki v gotovini, je generalni direktor pristal v toliko, da bo v prihodnjih navodilih točneje označil, katere prejemke v naturi smatra za davku zavezane. Generalna direkcija ima v mislih take primere, pri katerih je prejemek v naturi sestavni del dogovorjene mezde, ako ima n. pr. pomočnik pri svojem mojstru poleg hrane in stanovanja še plačo v gotovini.

## Birokratizem pri licitacijah državnih dobav.

Obrtništvo, ki hudo trpi radi pomanjkanja dela in se lovi za vsako priliko zaslužka, je v veliki meri interesirano tudi na državnih dobavah. To velja posebno za gradbene stroke. Dasi je udeležba že po splošnih dobavnih predpisih otežkočena in za obrtnika zvezana z mnogimi sitnostmi in neprilikami, stavi ministrstvo za gradbe še posebne pogoje, kakor sposobnostno izpričevalo od strani tega ministrstva, kar zadene ravno naše obrtnike, ki delajo na raznih zgradbah, *tudi dokaz, da so sodno protokolirani*. Ker

v Sloveniji večina stavbnih obrtnikov, slikarjev, ple-skarjev, stavbnih ključavničarjev in mizarjev, instalaterjev itd. ni in po predpisih tudi ne more biti vedno protokolirana, povzroča ta pogoj za večino naših obrtnikov naravnost izključitev od licitacije.

*Obrtni odsek Trgovske in obrtniške zbornice* se je zato v svoji predzadnji seji pečal s to zadevo ter se je na podlagi njegovega sklepa na predlog člana gospoda Stareta iz Ljubljane poslala ministrstvu financ in Ministrstvu za gradbe sledeča vloga:

«Ministrstvo za gradbe je podpisani zbornici naznanilo med drugim sledeče:

„Zainteresirana lica, koja žele da dobiju odobrenja za učešće na licitacijama, treba da podnese Ministarstvu pored dokumenata, koji se traže po čl. 13., tač. 6., drugi stav Pravilnika za izvršenje odredaba iz odeljka B zakona o Državnom Računovodstvu i oglas o protokolisaniu svoje radnje kod nadležnog suda, okružnog odnosno trgovačkog, a preduzimači gradjevinari i odobrenja o škodovanju i praksi.“

S tem, da se zahteva od licitantov za gradbena dela tudi dokazilo, da so sodno protokolirani, se izključuje od državnih del te vrste večina obrtnikov gradbene stroke iz Slovenije.

V tukajšnjem področju se stavijo za sodno protokolacijo tako težki pogoji, da jih tudi večji obrtniki običajno ne morejo izpolniti.

V zmislu čl. 172., točka 1., trgovskega zakona se *more* in obenem tudi *mora* obrtnik (producent) sodno protokolirati samo, če presega njegovo obratovanje obseg rokodelstva, t. j. če ni več mali ali srednji obrtnik, temveč že *industrijec*. Nadalje se vrhu tega še zahteva, da ima predpisanega v Ljubljani vsaj 80 Din, drugod pa vsaj 50 Din državnega pridobninskega davka. Zelo redki so obrtniki, ki bi izpolnili tudi ta pogoj. To velja predvsem za stavbene mizarje, slikarje, pleskarje, ključavničarje, kleparje in instalaterje, ki so od sodne protokolacije po večini izključeni.

Nihče ne more oporekati, da bi obrtništvo v Sloveniji kvalitativno in po produktivni kapaciteti ne bilo konkurenčno z obrtništvom katerekoli pokrajine naše države. Vsakomur, ki pozna naše obrtne predpise, je znano, da so od vseh pokrajin naše države v Sloveniji in Dalmaciji najstrožji in najtežji pogoji za nastop obrta, *osebito pogoji strokovne usposobljenosti*. In vendar se radi formalnosti, ki nima nikake zveze z dokazili o strokovni sposobnosti, izključuje naše obrtništvo od državnih licitacij. To se more le razlagati tako, da ministrstvo za gradbe identificira sodno protokolacijo z registracijo pri obrtni oblasti. Če je to dejstvo, potem moramo opozoriti, da *protokolacija obrtnika* po srbskih obrtnih predpisih v Sloveniji *ne odgovarja sodni protokolaciji, temveč vpisu obrtnika v obrtni register (kataster) pri obrtni oblasti*.

Ker ne more nasprotovati predpisom, sosebno pa ker je v interesu države same, da se udeleži licitacij za njene dobave čim največ in čim najsposobnejših licitantov in ker radi opisanega postopanja tukajšnji obrtniki trpe veliko škodo, se časti zbornica vljudno prositi, *da se pri gradbenih licitacijah za obrtnike iz Slovenije namesto dokaza o sodni protokolaciji zahteva dokaz o registraciji obrta pri pristojni obrtni oblasti*.

Ker se pritožbe obrtništva ponavljajo vedno pogosteje, naj se blagovoli smatrati rešitev za nujno.»

## Novi predpisi za krošnjarstvo.

Minister trgovine in industrije je izdal rešenje z dne 28. aprila 1925., št. 3965/III., s katerim predpisuje, da morajo biti vsi krošnjarji včlanjeni v pravkar osnovanem Savezu kočaraca (krošnjarjev) Kraljevine SHS v Zagrebu. Brez potrdila o pristopu k temu Savezu se prošnja za krošnjarsko dovoljenje ne sme izdati. Oblasti, ki so pristojne za izdajo tega dovoljenja, morajo prej vprašati za mnenje krošnjarsko zvezo. Prepovedi, odnosno omejitve krošnjarjenja po porednih pokrajinah ostanejo neizpremenjene.

Ministrstvo trgovine in industrije je poslalo vsem velikim županom okrožnic, s katero jih obvešča, da prisilnost pristopa k Savezu krošnjarjev v Zagrebu ne velja za obrtnike, ki prodajajo izdelke ambulatorno na podlagi posebnega dovoljenja, ker jih ni smatrati za krošnjarje. Ukazuje jim, da postopajo kar najstrožje proti krošnjarjem, da nezakonito izdane krošnjarska dovoljenja odvzamejo in da pozovejo na odgovor podrejene organe, ki se teh navodil ne bi držali. Vršiti se mora najstrožja kontrola, da se ne bo krošnjarilo s predmeti, ki so pod prepovedjo. V področju Srbije, Črne gore, Bačke, Banata in Baranje se sme krošnjariti samo z izdelki domačega obrta. Krošnjar mora nositi s seboj od sreskega poglavarja overovljeno potrdilo občine, kjer so se izdelali dotični predmeti kot izdelki domačega obrta. Sicer pa mora biti vse blago, s katerim se krošnjari, izdelano ali nabavljeno v državi, kar mora krošnjar dokazati z nabavnimi dokumenti.

## Razno.

**Obrtna razstava v Ljutomeru.** Odbor obrtne razstave v Ljutomeru se je sporazumel z odborom Kolo jahača i vozača v Ljutomeru v toliko, da je preložil prireditel razstave na dne 9. avgusta t. l., ker priredi Kolo jahača i vozača istočasno tudi konjsko razstavo in jubilejno dirko za konje. V svrhu preložitve razstave se je podaljšal tudi prijavni rok do 15. julija t. l. ter se je dovolilo obrtnikom sosednjih srezkih krajev, da se razstave kot razstavljalci lahko udeležijo; v informacijo jim je na razpolago tajništvo obrtne razstave v Ljutomeru. Posebno se opozarjajo vsi obrtniki na oddelek vajeniške razstave, kjer so prostori pristojbine prosti. Vsem vajencem naj bo dana možnost, da se razstave udeležijo, ker čast vajenca je obenem čast in ponos učnega mojstra. Predpriprave za razstavo so v polnem teku in je število prijavljenih razstavljalcev precejšnje. Razstavno blago bo imelo po železnicah 50 % popusta, posetniki razstave po polovično vožnjo.

**Predavanje v Naprednem obrtnem društvu v Ljubljani.** Napredno obrtno društvo je priredilo dne 9. t. m. v salonu gostilne pri »Mraku« predavanje, h kateremu se je zbralo precejšnje število društvnikov. Predaval je tajnik Trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Ivan Pless o aktualnih obrtniških vprašanjih. Izčrpno je poročal o poteku razprav za ustanovitev državne obrtne banke, o obrtniških kreditih pri Narodni banki in o brezobrestnih posojilih iz dobička državne razredne loterije. Po poročilu o finančnem pospeševanju je referent izčrpno poročal tudi o strokovnem pospeševanju in o reorganizaciji Urada za pospeševanje obrta kakor tudi o drugih aktualnih obrtniških vprašanjih. Njegovim izčrpnim izvajanjem so sledili razgovori z vidnim zanimanjem. Sledila je debata, tekom katere so govorili podpredsednik g. Rebek, ki se je zahvalil predavatelju, Eng. Franchetti in drugi obrtniki.

**Obrtniška prireditel v Laškem.** Na praznik Velikega Šmarna dne 15. avgusta 1925. priredi Obrtno društvo v Laškem na vrtu hotela »Henke« v Laškem veliko vrtno veselico. Začetek ob 13. uri. Vstop je prost. Svira lastna 24 mož broječa godba na pihala. Za prvovrstna jedila in pijačo je preskrbljeno tudi v lastnih šotorih. **S p o r e d:** Spominski bazar, klobasojedna tekma, tekma na keglanje, srečolov, šaljiva pošta, licitacija dobitkov, muzej, roko-borba, egiptovska vedeževalka, skakanje za dobitke v vrečah, električen vrtljak, lasten cirkus, ocenjevanje najlepših žensk itd. Vsled bogatega sporeda bo veselica zelo zanimiva in preskrbljeno bo za mnogo zabave. Ker je tudi prometna zveza na obe strani prav ugodna, bo upravičen klic na vse prijatelje prijetne zabave: Dne 15. avgusta 1925. vsi v Laško!

**Jesenice.** V nedeljo dne 28. junija t. l. se je vršila preizkušnja vajencev in vajenk Zadruga krojačev in krojačic na Jesenicah, in sicer v prostorih kolektivne obrtne zadruge na Bledu. Preizkušnje se je udeležilo 20 vajencev, oziroma vajenk ter pomočnikov, ki se preizkušnji še niso podvrgli. Vršila se je pod predsedstvom g. Pogačnika od 8. do 14. ure. Naravnost presenetljivo je tekmovalje med vajenci in vajenkami. Tekom poldruga leta obstoja zadruge se je vršilo šest preizkušenj. Pri zadnji preizkušnji smo imeli priliko videti dela, da je bilo težko odločiti, katero je boljše; posebno hvalevredno je bilo delo neke vajenke z Bleda, nad vse pa sta očarala izpraševalno komisijo dva komada z Jesenic. Zadruga bo skušala najti način, kako bi se vajenci, ki prestanejo preizkušnjo z izvrstnim uspehom, nagradili. — Isti dan popoldne se je vršila seja načelstva, pri kateri se je pretresalo, kako preprečiti šušmarstvo in krošnjarstvo, nadalje, da naj bi se uvedla čimprej mojstrska preizkušnja itd. Vsa ta važna vprašanja bi mogel rešiti le občni zbor, vsled česar se bo redni občni zbor za letošnje leto vršil že meseca decembra; na dnevni red tega občnega zbora naj se postavijo vsa ta vprašanja. — V okolišju zadruga imamo veliko število mojstrov, ki nimajo nikakega posla, tako da vlada pri nekaterih vprav nevzdržna beda; vendar pa davčna oblast tega popolnoma nič ne vpoštevata. Tako so n. pr. naši tovariši na Bledu zadnje leto porazno prizadeti, ker so posestniki sob sami pričeli s čiščenjem in likanjem oblek svojih gostov. Mnogo se je razmišljalo tudi že o tem, kako odpmoči temu pomanjkanju dela in kako priti do državnih dobav. To bi se morda dalo doseči potom zadruga, a kje naj dobi zadruga tisti ogromni znesek, ki bi ga v takem primeru morala vložiti kot kavcijo. Vemo, da bi bila vsa taka dela, katera bi prevzela zadruga, gotovo za 100 % solidneje in gotovo tudi ceneje izdelana, kot pa ona, katera prevzamejo razni tovarnarji in drugi, ki dajo potem delo na deželo v izdelavo in to največkrat popolnoma neveščim ljudem. Da takega dela ne more prevzeti krojač, je umljivo, ker si dotičnik, ki je dobavo izlicital, pridrži toliko, da za delo ne odpade skoraj popolnoma nič. Seveda so tu najbolj prizadeti oni državni nameščenci, ki morajo potem take obleke nositi. Morda bi se dala dobava doseči na ta način, da bi zadruga z Zvezo obrtnih zadrug na čelu izposlovala, da bi se kavcije in vadji omilili ali pa sploh odpravili. Ako bi se dalo to doseči, potem bi se ohranilo vsaj življenje onega malega obrtnika, ki danes hira in gineva. Apeliramo na Zvezo in jo prosimo, da deluje za izvršitev tega, da bi se državnina in erarična dela oddala v izvršitev zadrugam.

**Zadruga ključavničarjev v Ljubljani.** (Nadaljevanje.) Tajnik g. Vagaja poroča, da je štela zadruga z nastopom upravnega leta 1924. 38 članov, kateri so bili v posesti obrtne pravice za izvrševanje ključavničarstva. Tekom poslovnega leta se je članstvo povišalo še za dva člana,

na Gospodarsko zvezo, katera pa je prekinila med letom obratovanje, in na člana gosp. Antona Kramarja. Zadrugnih članov je bilo torej skupaj 40. Tekom leta je začasno ustavil obratovanje član g. Martin Dolenc, katerega članstvo pa preneha, ko popolnoma opusti obrat. Odglasil je obrat član g. Franc Rauber. Preteklo leto se je vršil le redni zadrugni zbor. Sej načelstva je bilo sklicanih 15, od katerih je bila ena nesklepčna. Poleg rednih mesečnih sestankov se je vršilo še petero izrednih sestankov zadrugnih članov. Na rednih mesečnih sestankih je bilo sprejetih 48 vajencev, oproščenih pa 29 vajencev. Za preizkušnjo za pomočnika se je prijavilo 27 vajencev, od katerih je prestal 1 s prav dobrim, 12 z dobrim in 14 z zadostnim uspehom pomočniško preizkušnjo. Ker se ni dosegel zaproseni vozarinski popust za vajeniški naučni izlet na Jesenice, se je moral tudi nadomestni izlet v tvornice papirnice Vevče odložiti zaradi deževnega vremena. Gospodom članom se je izrekla zahvala za sodelovanje kot prisledniki pomočniške preizkuševalne komisije in tvrdki Josip Weibl za prepustitev delavnice za preizkušnje za pomočnika. Blagajnik g. Ferjan poroča, da je narastlo zadrugno premoženje iz leta 1923., katero je znašalo Din 1462'03, do konca upravnega leta na Din 5286'65. Izdatkov je bilo Din 2905'44, tako da znaša prebitok za leto 1925. Din 2381'21. Ker so prejeli člani poleg vabila na zborovanje tudi prepis računskega zaključka, je opustil poročanje o uporabi zadrugnega imetja. Kot preglednik računov poroča g. Martinčič, da je računske knjige in priloge pregledal in našel vse v popolnem redu. Predlaga, da naj načelstvo vse dolžnike, ki dolgujejo zadrugne pristojbine, opomni na plačilo; če bi pa tudi to ostalo brezuspešno, naj se iste izterjajo upravnim putem. Končno predlaga, da naj zadrugni zbor podeli načelstvu odvezo. Računski zaključek je bil soglasno odobren. K proračunu za leto 1925. poroča blagajnik, da izkazuje isti izdatkov Din 3000— ne glede na nepredvidene stroške. Kritje proračuna je v zaostali zadrugni dokladi za leto 1924. in zadrugni dokladi za leto 1925. Po kratki debati je bil proračun odobren. Zadrugna doklada je ostala kakor doslej Din 30— letno za člana. Na predlog g. Slanovica sta bila za preglednika računov za tekoče leto izvoljena gg. Martinčič in Kosirnik. Pred volitvijo predsednika in namestnika pomočniške preizkuševalne komisije predlaga g. Martinčič, da ostaneta do sedaj izvoljena člana dotlej, da bode dospela rešitev vloge glede razširjenja zadruge na ljubljansko oblast, na kateri predlog so pristali zborovalci. Nato se na predlog g. Martinčiča, kateremu se pridruži tudi g. Rebek, z večino določi kot redovna kazen pri zborovanju nepriznanim članom, ki se ne bi temeljito opravičili globa v znesku Din 15—. Med člani se razvije več debat. Razpravljalo se je o previsoki taksi za oferte, o strankarski oddaji ključavničarskih del s strani gospodarskega urada mestnega magistrata brez natečajnega razpisa, o protizakoniti oddaji naprave štedilnikov pečarjem s strani istega urada, o davčnih bremenih itd. in se je sklenilo podvzeti potrebne korake na pristojnih mestih. Po izčrpanju dnevnega reda zaključil ob 20. uri načelnik zborovanje zahvaljujoč se zastopniku obrtnega obilstva, zveznemu tajniku ter zborovalcem za odziv vabilu.

**Nova uvozna carina in trgovci.** Po poročilih beograjskih listov trgovski krogi niso nikakor zadovoljni z novo carinsko tarifo. Veliko število predmetov je obremenjenih s 50 do 300 % višjo carino nego do sedaj, tako da bi bili trgovci prisiljeni zvišati cene večjemu številu predmetov za 20 do 50 % sedanje cene, dasi odjemalci takega povišanja cen ne preneso. To poročajo tudi vsi trgovci iz notranjosti države, ki navajajo, da bi se s povišanjem cen

znižal promet na najnižjo, še mogočo izmero, s čimer bi bila trgovina oškodovana. Iz teh razlogov so grosisti že pričeli preklicovati svoja naročila, ki so jih izvršili pred uveljavljenjem nove carinske tarife.

**Važno za mizararska podjetja.** Trgovska in obrtniška zbornica opozarja, da bo komanda V. Armijske oblasti v Nišu nabavila za svojo uporabo večjo količino pisarniškega pohištva od najfinejše do najpreprostejše vrste. Producenti in trgovci te stroke se pozivajo, da vpošljejo svoje kataloge in cenovnike pisarniškega, salonskega in sobnega pohištva iz trdega in mehkega lesa gori navedeni komandi. Pri določanju cen se mora predvideti in vračunati cena s prodajo franko vagon železniška postaja Niš in plačanje 4½ % za državne takse in davke.

**Kaj pravijo inozemci o naši novi carinski tarifi.** Neka ugledna gospodarska revija na Dunaju navaja v poročilu o naši novi carinski tarifi med drugim: Nova carinska tarifa nas ni presenetila. Že pred štirimi meseci smo opozarjali, da ni nikakega izgleda, da bi se mogla avstrijska industrija priboriti kake znatnejše olajšave za izvoz v Jugoslavijo. Jugoslovanska pogodbeni tarifa bi bila še veliko višja, ako bi jo Italija energično ne potisnila na sedanjo izmero. Zapadnoevropski pristaši gospodarskega zbližanja srednjeevropskih držav doživljajo vedna razočaranja. Jugoslovanska carinska tarifa je vredna vrstnica poljske carinske tarife.

**Koliko bo nesla povišana carina?** Do sedaj so znašali carinski prejemki na leto približno 1700 milijonov dinarjev. Koliko se bodo vsled povišane carine ti prejemki zvišali, še ni niti približno ugotovljeno, vendar gospodarski krogi splošno domnevajo, da se dohodki ne bodo znatno zvišali, ker se je carina na luksuzno blago izdatno znižala in ker se je za nekatere predmete carina tako povišala, da se ali ne bodo mogli uvažati, ali pa se bodo v državo vtihotapili, kar bo vsekakor povzročilo, da carinski prejemki ne bodo dosti višji nego so bili do sedaj.

**Mlinarji zahtevajo ponovno uvedbo uvozne carine na moko.** Iz Beograda poročajo: V Centrali industrijskih korporacij se je vršila konferenca mlinarjev iz vse naše države. Razpravljalo se je o vprašanju uvozne carine na moko ter se je soglasno sklenilo, da se pri vladi podvzamejo koraki za ponovno uvedbo uvozne carine na moko, čimer bi se omogočilo delo mlinov. Po konferenci so zastopniki mlinarske industrije posetili pristojne ministre.

**Tedenski sejmi na zagrebški borzi.** Zagrebška borza bo prirejela od danes naprej vsako soboto tedenske sejme. Na teh sejmih se bo prodajalo kolonialno blago in vsi zemeljski proizvodi. Dostop do sejmov bodo imeli zagrebški in drugi trgovci. Interesenti bodo lahko prinašali vzorce s seboj ali jih pošiljali blagovnim mešetarjem. Na ta način hoče borzna uprava dvigniti zanimanje za borzne kupčije med trgovci.

**Osnovanje novega poštno-carinskega urada na Sušaku.** V sredo dne 1. julija t. l. se je otvoril v prostorih nove poštne zgradbe na Sušaku poseben poštno-carinski oddelek, v katerem se bo vršilo carinjenje vseh paketov, ki prihajajo iz inozemstva, odnosno, ki so namenjeni v inozemstvo. Pristojnost novega poštno-carinskega oddelka se razteza na vse Primorje in bo ta oddelek stal pod direktno upravo carinskih oblasti.

**Rusija izvažajo zopet žito.** V pristaniščih Črnega morja se vršijo velike priprave za transport ruskega žita, ki je začelo po dolgih in lačnih letih vojne blokade in revolucij zopet prodirati na evropski trg. Angleži so napravili v novonikolajevskem pristanišču tri ogromna skladišča ter priprave, s katerimi naložijo na ladje v eni uri kar 50 ton. Podobne priprave bo napravila tudi sovjetska vlada.

Francija je vpostavila nove parobrodne zveze med Mar-seillom in vsemi pristanišči ob Črnem morju. Sovjetski listi vneto pozdravljajo gospodarsko prodiranje Rusije kot znamenje novega razmaha ruske življenske moči.

**Ugotovitev škode pri prejemu blaga, dospelam po železnici.** Železniška uprava je opozorila vse postaje, da v primeru, ako se na blagu, ki naj se odda postaji, vidi že od zunaj kakršnakoli škoda ali zmanjšanje, takoj o tem sestavijo zapisnik še prej, preden izroče blago postaji, a ne šele po prejemu blaga na domu prejemnika. Ker se je ugotovilo, da so posamezniki v reklamacijske namene vpisali v tovarne liste razne izjave, so dobile postaje ob-nem nalog, da prečrtajo vsako prazno rubriko v tovarnih listih ali jo izpolnijo z odtisom postajne datumove štampljke.

**XVII. redni občni zbor Kreditnega društva Mestne hranilnice ljubljanske** se je vršil dne 19. maja. Prisotni so bili gg.: Ivan Kremenšek, dvorni svetnik, vladni komisar; Franc Ks. Stare, predsednik; Josip Maček, podpredsednik; odborniki: Engelbert Franchetti, Karel Anton Kregar, Alojzij Kunc, Avgust Martinčič, Anton Pauli, Simon Praprotnik, Josip Rebek, Matija Spreitzer, Peter Stepič, Franc Škafar; člani Kreditnega društva: Ivan Špeletič, Valentin Accetto, Rudolf Geyer, Ivan Breskvar, Matija Perko; direktor dr. Fran Černe, pooblaščenec hranilnice; Oton Jeruc, tajnik, Josip Kuralt, hranilnični višji kontrolor, zapisnikar. Za overovatelja zapisnika sta bila imenovana gg.: Pauli in Škafar, za skrutinatorja pa na-prošena gg.: Maček in Franchetti. — Dnevni red: 1.) Či-tanje zapisnika o XVI. rednem občnem zboru. Ker je bil zapisnik vsem članom vse leto na vpogled v uradnih pro-storih, se sklene, da se ne čita. 2.) Odborovo poročilo o društvenem delovanju v letu 1924. se ne prečita, ker ga je prejel vsak član tiskanega. 3.) Poročilo računsko-pre-gledovalne komisije o računskem zaključku za preteklo leto je razvidno v poročilu in se sklene, da se ne prečita. Navzoč je član pregledovalne komisije g. Matija Perko, g. Janez Skubic pa je naznanil, da je zadržan priti k občnemu zboru. 4.) Določitev števila odbornikov in njih namestnikov ter volitev teh upravnih organov. Odbornik g. Franchetti predlaga, da naj ostane pri sedanjem šte-vilu 12 odbornikov in dveh namestnikov. (Sprejeto.) — Tajnik g. Jeruc poroča, da po pravilih letos izstopijo iz odbora gg.: Karel Anton Kregar, Alojzij Kunc, Avgust Martinčič, Matija Spreitzer, Peter Stepič in Franc Škafar. Odborniško mesto umrlega Alojzija Accetta je zasedel odbornik-1. namestnik g. Anton Pauli. Odbornik g. Alojzij Kunc izjavi, da ne kandidira za zopetno izvolitev v odbor, ker je preobložen z raznim delom, ter vztraja pri svoji izjavi kljub prigovarjanju članov društva, da bi ostal še v odboru. V odbor so bili izvoljeni gg.: Spreitzer, Stepič, Škafar, Rebek in Geyer, v ožjo volitev pa sta prišla gg.: Accetto in Martinčič. G. Martinčič izjavi, da ne mara ožje volitve in da bi izvolitve ne sprejel, vsled tega je bil iz-voljen g. Accetto z 9 glasovi in je ožja volitev izostala, s čimer so se strinjali tudi vsi navzoči. Pri volitvi namest-nikov je bil izvoljen za 1. namestnika g. Breskvar, za 2. namestnika pa g. Špeletič. 5.) Volitev članov računsko-pregledovalne komisije in njih namestnika. Izvoljeni so bili: Matija Perko, Janez Skubic in Ivan Perko; za na-mestnika pa g. Leon Pogačnik. Ker se ni oglašil nihče več k besedi, je zaključil g. predsednik občni zbor ob 16. uri 30 min.

**Poštna hranilnica in kreditno združništvo.** Po čl. 34., točka 2, zakona o poštnohраниlnem prometu z dne 30. no-vembra 1921. («Službene Novine», br. 77 z dne 6. aprila 1922.) se ima denar, ki ga prejema poštna hranilnica v hranilnem ali čekovnem prometu, kakor tudi druge glav-

nice, kar jih je odveč, nalagati pri dobro fundiranih z a - d r u ž n i h in nezadružnih denarnih zavodih, ki so pro-tokolirani v kraljevini. V pravilniku z dne 1. marca 1923. o plodonosnem nalaganju preostajajoče gotovine poštne hranilnice («Službene Novine» br. 100 z dne 5. maja 1922.) se je pojem zadružnega denarnega zavoda vezal tudi na pogoj, da opravlja bančne posle na tuj in na svoj račun. S to omejitvijo se je izključilo od nalaganja razpoložljive gotovine poštne hranilnice vse slovenske kreditne za-druge, ustanovljene na podlagi zadružnega zakona iz leta 1873., ker se smo v zelo redkih primerih bavijo z bančnimi posli, a še takrat le v omejenem obsegu, na primer z inkasom menic itd. Pa tudi one redke zadruge, ki se smejo po svojih pravilih baviti z bančnimi posli, se ne morejo okoristiti z ugodnostmi zakona o poštnohраниlnem prometu, ker jim določilo čl. 5., št. 5., pravilnika one-mogočuje, da prosijo za kredit pri poštni hranilnici. V tem členu stavljenega pogoja, da mora znašati vplačana glav-nica zavoda, ki prosi za kredit, z bilanciranimi rezervami najmanj dva milijona dinarjev, zadruge z redkimi izjemami namreč ne morejo izpolniti. Kreditno zadruž-ništvo je v Sloveniji jako razvito. Skoro vsaka večja občina ima svojo posojilnico in hranilnico. Vse te zadruge so pri nas velikega pomena ne samo z gospodarskega vidika, ker pospešujejo gmotni napredek svojih članov, ampak tudi zaradi njihovega vzgojnega delovanja, ker navajajo malega človeka k marljivosti in štedljivosti; v primeru potrebe pa mu dajejo kredit po kolikor mogoče nizki obrestni meri. Naše ljudstvo v polni meri zaupa zadružni kreditni organizaciji in se jo je navadilo posluževati pri nalaganju svojih prihrankov. Vsled tega je kre-ditno zadružništvo mnogo pripomoglo do tega, da pri nas tudi gospodarsko manj verzirani krogi plodonosno na-lagajo svojo razpoložljivo gotovino. Vse kreditne zadruge poslujejo pod vodstvom svojih revizijskih zvez: Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, Zadružne zveze v Ljubljani in Zadružne zveze v Celju, ki so vse včlanjene v glavnem zadružnem savezu v Beogradu, vzorno in solidno za pro-speh narodnega gospodarstva. Svojega namena niso mogle vedno v polnem obsegu dosežati edino zaradi tega, ker jim je primanjkovalo za kredite, ki se dovoljujejo samo proti varnostnim kavečlam, potrebne gotovine. — Spričo tega položaja je Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naprosila merodajne faktorje, da se pravilnik za plodonosno nalaganje imovine v toliko izpremeni, da bo mogoče tudi kreditnim zadrugam, ki nudijo potom zvez v katerikoli obliki polno varnost za naložbe poštne hranilnic, okoristiti se z ugodnostmi, katere jim priznava zakon o poštnohраниlnem prometu. Kakor doznavamo, je nadzorno večje poštne hranilnice na svoji seji dne 24. ju-nija 1925. zbornično spomenico vsestransko premotrivalo in sklenilo, da se bodo izvajanja spomenice vpoštevala pri prvi izpremibi pravilnika poštne hranilnice.

**Otvoritev liške železnice.** Posebna komisija zagrebške železniške direkcije je prispela v Split, da pregleda na-novo zgrajeno progo. Prišle so tudi tri gorske lokomotive. Svečana otvoritev nove liške proge je določena na dan 25. julija t. l.

**Taksiranje trgovskih opominov.** V zadnjem času se je pogosto dogajalo, da so finančni organi nalagali za trgovske opomine, ako so jim prišli v roke, poleg takse po tarifni postavki 34., ki znaša 10 par za zneske do 100 Din in 20 par za zneske preko 100 Din, še kazenske zneske. Finančna uprava se je postavila na stališče, da se jako pogosto pošiljajo odjemalcem namesto računov takoj opo-mini. Taki opomini so brezpogojno zavezani računskemu kolku po tarifni postavki 34., ne pa tudi takrat, kadar se je odjemalcu predhodno poslal pravilno taksiran račun.

Komur se torej naloži kazen, ker ni kolkoval opomina, a more dokazati, da je poslal odjemalcu predhodno pravilno taksiran račun, naj vloži proti naložitvi kazni pritožbo in zahteva, da se mu kazen, redna taksa in taksa za obsodbo v celoti odpišejo. Kazni po taksnih zakonih niso izterljive, preden ne postanejo pravomočne.

**Bogatenje Amerike.** Trgovinski državni podtajnik Združenih držav ameriških navaja v svojem poročilu, da je udeležba Amerike v inozemstvu narasla v letu 1924. za približno eno milijardo in znaša sedaj v celoti devet milijard dolarjev. Združene države so sedaj največji posojilodajalec sveta. Razvoj v letu 1924. je utrdil položaj Združenih držav na mednarodnem denarnem trgu. Glede uvoza je dosegla Amerika ugodno trgovsko bilanco, ki je za 970 milijonov dolarjev aktivna. V letu 1924. je uvozila za 258 milijonov dolarjev zlata več nego ga je izvozila, srebra pa je izvozila za 36 milijonov dolarjev več nego uvozila.

**Kreditni za naselitev v Južni Srbiji.** Ministrstvo za agrarno reformo pripravlja zakonski osnutek o podeljevanju kreditov za naselitev v Južni Srbiji. Krediti se bodo podeljevali za razne nabave naselnikov, za zgradbo javnih poslopij in za nakup zemljišč Turkov, ki se nameravajo izseliti v Turčijo.

**Trgovina Jugoslavije z bližnjim vzhodom** se čimdalje bolj živahno razvija. Generalna direkcija carin priobčuje številke našega izvoza za letošnji april, iz katerih vidimo, da sta bila Egipt in Grčija najboljša odjemalca jugoslovanskega cementa, z dvema tretjinama izvoza. Grčija in Turčija sta kupili prav veliko našega lesa, prva zaradi dotoka tisočev azijskih beguncev, druga pa zaradi obnove opustošenih maloazijskih pokrajin. Pri tem je največ zaslužila Bosna. Vsled političnih sprememb v Srednji Evropi je bila marsikakšna trgovska zveza ukinjena in je zopetna obnove zelo težka. Na drugi strani pa opazimo, da so novonastale države Egipt, Palestina, Arabija, Sirija, Irak, v katerih so začele angleška, francoska ali italijanska uprava takoj z vpeljavo modernih prometnih naprav, postale tako kvantitativno ali kvalitativno dobre odjemalke, pa so tudi same začele poskušati s prodajo svojih pridelkov. Doslej se to stremenje najbolj opaža v Egiptu in v Palestini, v najnovejšem času pa se trudijo tudi turški trgovski krogi za stalno zvezo z Jugoslavijo. Zlasti južni deli naše države hočejo v tem oziru hitro rešitev zaključka v vprašanju solunskega pristanišča. Kljub Solunu so pa tudi jadranske jugoslovanske plovne družbe začele v najnovejšem času z obsežnimi pripravami za razvoj pomorskega prometa med jadranskimi pristanišči in vzhodnim delom Sredozemskega morja. Jadranska plovitba in dubrovnika družba «Dubrovnik» sta

vzpostavili parniške zveze s Solunom, Atenami, Smirno itd. in sta zlomili s tem dosedanje izključno italijansko plovbo. Med levantinskimi deželami v ožjem zmišlu sta Egipt in Sirija v trgovini z Jugoslavijo prva. Že 1. 1920. je znašala vrednost jugoslovanskega eksporta v Egipt skoraj 87 milijonov dinarjev, leta 1921 91 milijona, leta 1922. že 22 milijonov, leta 1923. se je podvojila na 45 in leta 1924. se je več kot podvojila, skočivši na 111 milijonov dinarjev. Tako je promet Jugoslavije v bližnji Orient v najlepšem razvoju in se obeta res prav lepa bodočnost.

**Udeležba pri dobičku na Angleškem.** Udeležba na dobičku delavcev in nastavljenecv nikakor ne zadovoljuje. V letih 1880. do 1890. so imenovali to udeležbo «sredstvo za rešitev socialnega vprašanja». Vsekakor je pa zanimivo, kako se je v industrijski in praktični Angliji stvar razvila; posebno še, ker je podatke dalo na razpolago angleško delovno ministrstvo in so torej prav gotovo zanesljivi.

|                             | Število vpeljanih udeležb na dobiček | Število koncem leta 1923 še veljavih udeležb na dobiček |
|-----------------------------|--------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Pred letom 1880. . . . .    | 35 . . . . .                         | 6                                                       |
| Leta 1881. do 1890. . . . . | 79 . . . . .                         | 11                                                      |
| „ 1891. „ 1900. . . . .     | 76 . . . . .                         | 13                                                      |
| „ 1901. „ 1905. . . . .     | 26 . . . . .                         | 7                                                       |
| „ 1906. „ 1910. . . . .     | 54 . . . . .                         | 32                                                      |
| „ 1911. „ 1915. . . . .     | 63 . . . . .                         | 41                                                      |
| „ 1916. „ 1920. . . . .     | 123 . . . . .                        | 101                                                     |
| „ 1921. „ 1923. . . . .     | 28 . . . . .                         | 27                                                      |

Vsega skupaj je bilo vpeljanih 484 udeležb na dobiček; koncem leta 1923. jih je bilo veljavih še 238. Udeleženi je bilo okoli 160.000 delojemalcev. V razmerju do skupnosti vseh delojemalcev na Angleškem je to število izredno nizko. V razmerju do plače so znašali odstotki izplačila leta 1921. 3,6 % na osebo, leta 1922. 3,9 %, leta 1923. pa 5,1 %. Najvišja izplačila leta 1923. so dala podjetja industrije živil, 12,4 %; trgovske tvrdke so odštele 8 %, kemična industrija, glažute in tovarne mila 6 %, vodovodne naprave in elektrarne 1,5 %, strojna in kovinska industrija 1 %. Značilno je, da pride največ novih vpeljav na leti 1919. in 1920., ki sta bili leti najboljše gospodarske konjunktore, dočim naslednja leta gospodarskih kriz novi vpeljavi niso bila naklonjena.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».  
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.  
Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

# Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:

**Din 50.000.000.-**

Skupne rezerve: okrog

**Din 10.000.000.-**

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice  
Celje  
Crnomelj  
Kranj

Logatec  
Maribor  
Metković  
Novi Sad  
Trst

Ptuj  
Sarajevo  
Split  
Gorica

Brzozjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503  
in 504

**Priporoča se za vse  
bančne posle**

# L. MIKUŠ

tvornica dežnikov  
LJUBLJANA

Mestni trg št. 25.

Skrbno izdelovane -- Največji izbor

Preobleke -- Popravila

Najnižje cene!

Popolnoma varno naložite denar v

## Ljubljansko posojilnico

r. z. z o. z. v Ljubljani

Mestni trg števil. 6.

ker ima že nad

10,000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun  
obrestuje najugodnejše.

# Kreditno društvo

## Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

# ORIENT

d. z o. z.

tovarna olj. barv, firnežev in lakov

Slomškova ulica št. 19

LJUBLJANA

Vodmat pri Ljubljani

Prodajalna na drobno: Miklošičeva cesta 4  
nasproti frančiškanske cerkve.

# Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopu).

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457, 805 in 806.

Obrestovanje vlog, nakup in  
prodaja vsakovrstnih vrednostnih  
papirjev, deviz in valut, borzna  
naročila, predujmi in krediti vsake  
vrste, eskompt in inkaso menic  
in kuponov, nakazila v tu- in  
inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

# Obrtna banka v Ljubljani

Centrala:

Kongresni trg št. 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-čeka. zavodu v Ljubljani  
št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantnejše. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje.